

מידעון להורים

בס"ד, טבת תשפ"ד, פרשת ויחי.

דברי פתיחה

הרב שרגא פרוכטר, ראש הישיבה

בטבת תש"ח. כשלושה שבועות לאחר החלטת האו"ם על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל- תחילת מלחמת העצמאות ופרעות של כנופיות ערביות ביישוב העברי. הכאב חודר עד לעצמות, הדמעות חונקות את הגרון. עלינו להיות ראויים לקורבנות הללו, להיות טובים יותר, ראויים יותר ומאוחדים יותר. לעסוק בעשייה חיובית, בתורה וגמילות חסד. להחמיר במצוות אהבת הבריות וקבלת השונה. להסתכל בעין טובה ולתרום בכל מקום שביכולתנו לסייע.

לבניי היקרים מאוד ולהוריהם, שלום רב. **מבצע חרבות ברזל.** חלפו למעלה מ- 80 יום מאז פרוץ המלחמה. צה"ל וכוחות הביטחון מתקדמים בלחימה ובמיגור החמאס. החזית הצפונית מתחממת והכוחות ערוכים למצב של פתיחת חזית נוספת בצפון. בקרים רבים נפתחים בצמד המילים "הותר לפרסום", צמד מילים שעוצר נשימה ומקפיא דופק של כל אזרח במדינה. לאחריו מוקראים שמותיהם של חללים שנפלו בקרבות. הלב נחמץ. מחשבות על חיים שנגדעו, יתומים, אלמנות והורים שכולים. שורת הנופלים הולכת ומתארכת. לאחר שעות וימים הציבור נחשף לזהותם של הנופלים. עם ישראל עומד ומשתאה לנוכח גודל אישיותם ועוצמת מעשיהם בחייהם ובמותם. האנשים האלה - גיבורי ישראל הם מגש הכסף. הביטוי מגש הכסף לקוח משירו של נתן אלתרמן שנכתב

שיחות חיזוק ועידוד בישיבה לבני

י-י"ב. אנחנו ב"ה ממשיכים לחזק ולעודד

את הבנים בשיחות יומיות שלי, ופעמיים בשבוע

עם רבנים משיבות ההסדר והמכינות. ביום שני האחרון

חרגנו ממנהגנו, והזמנו איש שב"כ -רמי ב.ח. רמי שירת בשירות הביטחון הכללי עשרות שנים ופרס בפני התלמידים את הנרטיב הערבי. רמי הסביר לתלמידים על החינוך במוסדות האסלאמיים ועל שורשי השנאה ומהות הסכסוך בצד הערבי. החינוך להשמדת היהודים וקידוש המוות החל מגיל הינקות. השיחה הייתה מרתקת מאוד, ובנינו באו להודות ולבקש שיחה נוספת עם רמי. בע"ה אזמין אותו לשיחה נוספת בנושאים הללו.

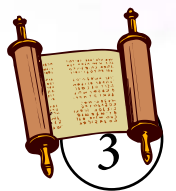
רישום לישיבה לשנה"ל תשפ"ה. השבוע התקיים יום הכרות להורי כיתות ו' מבתי הספר- מורשת זבולון ומורשת נריה, המעוניינים לרשום את בניהם לישיבה לשנה"ל תשפ"ה. בשבוע הבא אי"ה יתקיים ערב הכרות נוסף. המפגש יתקיים ביום שני הקרוב בשעה 19:30 בבית המדרש הגדול. **אם אתם מכירים הורים/תלמידים המעוניינים להגיע - שתפו בבקשה איתם את המידע.**

שעות הלימוד בישיבה. בע"ה מהשבוע הקרוב, נאריך את יום הלימודים גם לכיתות ט'. בני התיכון ילמדו אי"ה בשבוע הבא 3 ימים עד 17.30, ובני ט' (לפי כיתות ולא מחזורי) ילמדו פעם אחת בשבוע עד 17.30. מערכת השעות תישלח לבנים ולהורים יחד עם מידעון זה. למרות שבישיבה עדיין חסרים כ-26 אנשי צוות, מתוכם מעל 10 רמי"ם, אנו משתדלים לשמור על שגרת לימודים לפי המערכת הרגילה. הדבר לא פשוט בכלל !!!

אסיפות הורים - חטיבת הביניים. בע"ה השבוע תתקיים אסיפת הורים לבני כיתות ז'-ח'-ט'. האסיפה תתקיים ביום שלישי כ"א טבת 2/1 החל מהשעה 18.00. **חשוב מאוד שההורים יגיעו לאסיפה להתעדכן במצב הבן בתקופה זו.** הורים שהרמי"ם בכיתותיהם מגויסים יקבלו במשרד דף עם ציוני הבן, וההורים יפגשו עם המורים המקצועיים.

פרשת ויחי

אנו יודעים שדווקא יהודה זכה במנהיגות ולא ראובן שהיה הבכור. פרשנים רבים עוסקים בשאלה – למה?? מדוע החליט יעקב שיהודה יקבל את המנהיגות על עם ישראל. נ"ל שמתוך הדברים, נוכל ללמוד מי ראוי להיות מנהיג על עמנו.

למה יהודה ולא ראובן זכה במנהיגות??

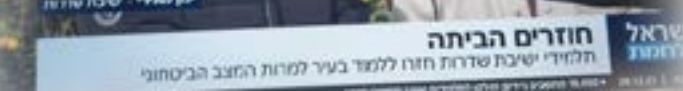
בשעה שיעקב מברך את בניו הוא מבליט את ההבדל שבין ראובן ליהודה. על ראובן הוא אומר: ראובן בכרי אֶתָּה פָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יִתֵּר שְׂאֵת וְיִתֵּר עַז פָּחַז כַּמִּים אֶל תּוֹתֵר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכָּבֵי אָבִיךָ אִז חָלַלְתָּ יְצוּעֵי עֲלֶיךָ: (מט,ג) ובנוסח הברכה ליהודה הוא מברך אחרת: יהודה אֶתָּה יוֹדוּךָ אֶחָיִךָ יִדְּךָ בְּעֶרְףְּ אֲבִיךָ יִשְׁתַּחֲוּ לְךָ בְּיַמֵּי אָבִיךָ: (מ"ט,ח)

לראובן תכונה אחת, המונעת ממנו לקבל את שרביט ההנהגה. ראובן פזיז בתגובותיו והוא לא שקול באמירותיו. בדרך כלל, אחיו ואביו אינם שומעים לו. דוגמא מובהקת לכך, ניתן להביא מהאופן, שבה ניסה ראובן לשכנע את אביו לשלוח את בנימין למצרים. וכך הוא אומר: ויאמר ראובן אל אביו לאמר את שני בני תמית אם לא אביאנו אליה תנה אתו על ידי ואני אשיבנו אליה (מב,לז)

ובמדרש מתוארת תגובה מזלזלת של יעקב על דבריו של ראובן: 'אמר לו ובניך לא הם בני?!'. יעקב כועס על ראובן, וכי הבנים שלך שהם בעצם נכדיי לא בניי?? מה פתאום שאני אהרוג אותם. אף יהודה מבקש לשכנע את יעקב אביו. הוא ממתין בסבלנות למצוקת הרעב והוא משוכנע, שיעקב אביו ישנה את דעתו. כאשר הרעב מתחזק והמצוקה בבתים מתעצמת כפי המתואר בפסוקים: 'ויהי כאשר פלו לאכל את השֶׁבֶר' הגיע שעת הכושר להזכיר לאביו, שצריך להוריד את בנימין למצרים. יהודה אומר ליעקב כך – "וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל-יִשְׂרָאֵל אָבִיו שְׁלַחְהָ הַנֶּעֱר אֶתִּי וְנִקְוָמָה וְנִלְכְּהָ וְנַחֲיֶיהָ וְלֹא נָמוּת גַּם-אֲנַחְנוּ גַם-אַתָּה גַם-טַפְּנוּ: (ט) אָנֹכִי אֶעֱרָבְנוּ מִיַּדִּי תִבְקָשׁנוּ אִם-לֹא הִבִּיאֲתָנוּ אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתָּנוּ לְפָנֶיךָ וְחָטַאתִי לָךְ כְּלֵי-הַיָּמִים: (בראשית מ"ג)

יהודה לוקח אחריות אישית !!!

לאחר משא ומתן קצר מאפשר להם יעקב לקחת איתם את בנימין. ראובן ויהודה מרגישים אחריות על המתרחש במשפחה. אולם ההבדל בין הדמויות בולט בכתובים. ראובן מנסה את כוחו בשכנוע אולם תגובתו הפזיזה והבלתי שקולה עומדת לו לרועץ. מצד אחד, ראובן כבכור נושא באחריות, מנסה למנוע מהאחים להרוג את יוסף, דואג לשמור על כבודה של רחל אמו, ומנסה לחלץ את המשפחה ממצוקת הרעב. מצד שני, הוא פועל בפזיזות ללא שקול דעת מעמיק, ולכן קולו לא נשמע. לעומתו, יהודה אחיו מצליח לשכנע את סביבתו. הוא משכנע את האחים למכור את יוסף, משכנע את האב להוריד את בנימין למצרים, וגורם לכך שהו משכנע את יוסף להתוודות בפני אחיו. יהודה מתברך:

'יהודה אתה יודוך אחיך' האחים כולם מודים ומסכימים לעצותיו. לעומתו, ראובן הוא 'פחז כמים' מגיע להחלטות פזיזות. לכן אומר לו יעקב אתה הבכור וראוי ליטול את המנהיגות - רְאוּבֵן בְּכָרִי אֶתָּה פָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנֵי יָתֵר שְׂאֵת וְיָתֵר עַז אֹלָם מפאת פזיזותך וחוסר שיקול הדעת לא תהיה זכאי לכך.

יהודה זכה למנהיגות מכוח אישיותו ואופיו. הוא אינו הבכור, אולם הוא מעורב בין האחים, הוא מבין את מצוקתם והוא יודע מהי עת שתיקה ומתי לפעול ולדבר. מנהיגותו של יהודה, היא מנהיגות של "אתה יודוך אחיך" כאיש אחד בלב אחד ממליכים אותו עליהם.

מהו המסר מעניין זה??

פעמים רבות אנחנו עומדים לפני החלטה חשובה וקשה לנו להחליט. בפרשה זו אנו רואים שאסור לנהוג בפזיזות, אלא צריך לנהוג במתינות ורק לאחר חשיבה מעמיקה אנחנו צריכים לפעול. אני חושב שגם במלחמה הנוכחית עם החמאס, מנהיגי הצבא נוהגים מתוך אחריות, צה"ל לכאורה פועל באיטיות, וזו הדרך הנכונה. כדי לא לסכן את חיילי צה"ל צריך לנהוג מתוך מתינות וחשיבה רבה וח"ח לא לנהוג בפזיזות.

גם שזה נוגע להחלטות שלנו במהלך החיים, אנו צריכים לנהוג בחוכמה, באיטיות ולא מתוך פזיזות.

"ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה" - למה דווקא הם??

בערב שבת ההורים מברכים את ילדיהם. "ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה" (לבנים) / "ישימך אלוקים כשרה, רבקה, רחל ולאה" (לבנות). **ברכת ההורים לילדיהם נלמדת מתוך פרשתנו, פרשת "ויחי".**

'האור החיים' הקדוש (מח,טו) כותב: "יתבאר על פי דבריהם שאמרו (ב"ר פ' ל"ט) שמפתח הברכות היה ביד אברהם ומסרו ליצחק ויצחק מסרו ליעקב (שם פ' ס"א) ויעקב מסרו ליוסף, והוא אומר ויברך וגו' פירוש מסר בידו מפתח הברכות". כלומר, כך צריך לפסק את הכתוב, "ויברך את יוסף" נקודה. לאחר-מכן יש גם ברכה לנערים. ומה היא הברכה שמברך יעקב את יוסף? **"בך יברך ישראל", הכוח לברך בעם - ישראל יעבור דרך יוסף.**

באמת בכל הדורות עמ"י בירך בברכה זו את ילדיו כמו שכותב רש"י: "בך יברך ישראל - הבא לברך את בניו, יברכם בברכתם ויאמר איש לבנו ישימך אלהים כאפרים וכמנשה" (וכן פירשו גם הרשב"ם, הרד"ק והרמב"ן).

מסופר על אדם שהגיע לבעיית שלום-בית קשה עם אשתו, ולמה? כל לילה, כאשר אשתו היתה משכיבה את הילדים לישון, בסיום קריאת-שמע היתה אומרת איתם את הפסוק "המלאך הגואל אותי", אולם היתה מפסקת אותו לא נכון, ואומרת "המלאך הגואל אותי מכל, רע - יברך את הנערים". הבעל היה מתחנן לפני אשתו שלא תאמר כך, שזה לא ברכה, אלא קללה, ואסור לומר, אבל היא בשלה, לא היתה מוכנה לשנות כלום וטענה שככה סבתא שלה לימדה אותה! הבעל שכבר לא היה מסוגל לשמוע שאשתו 'הורגת' לו את הילדים' אמר לה שחייבים להתגרש.

באותו זמן, נודע להם שהאדמו"ר מצ'רנוביל הגיע אליהם לעיירה. הלכו הבעל ואשתו לאדמו"ר מצ'רנוביל להתייעץ בנושא הזה. התחיל הבעל להתנות בפני הרב, "או שהרב מציל את המשפחה או שאנחנו מתגרשים". שאל האדמו"ר, "מה קרה?". סיפר הבעל את כל עניין ה'השכבות' שאשתו עושה

לילדים כל לילה. פנה האדמו"ר אל האישה ושאל, "איך הגעת לזה?". השיבה, "ככה סבתא שלי חינכה אותי ואף אחד לא ישנה את דעתי".

5

האדמו"ר עצם את העיניים התנדנד וחשב. לאחר כמה שניות פתח את עיניו, פנה לבעל ואמר, "היא צודקת, ואסביר לך למה, ידוע שברוסיה הייתה מחלה נגיפית באחת העיירות וילדים רבים היו נפטרים ר"ל. האדמו"ר שכיהן אז, הורה, שכאשר ההורים משכיבים את ילדיהם לישון, יברכו אותם דווקא בנוסח הזה, כיון שישנם שני מלאכים שהולכים עם האדם, אחד טוב ואחד רע, לכן צריכים להתפלל שגם המלאך הרע יברך את הילדים, וכך עשו כולם. ובאותה עיירה שברכו כך, אכן המגפה נעצרה. אחר-כך פנה האדמו"ר שוב לגברת ואמר, "המחלה הזו עברה לפני מאה שנה, עוד מהתקופה של סבתא שלך. זהו זה, נגמר ברוך ה', מהיום כבר לא צריך יותר את המלאך הרע שיברך, אלא רק את הטוב" התיישבו הדברים על לב האישה והסכימה לשנות כדברי האדמו"ר וברוך ה' חזר להם השלום לבית.

וקשה: ברכה של הבנים היא 'ישמך א-להים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה'. ויש לתמוה, הבנות זוכות לברכה נפלאה – 'ישימך א-להים כשרה רבקה רחל ולאה', וכי לא היה ראוי יותר לברך אף את הבנים – 'ישימך א-להים כאברהם יצחק ויעקב'!?

חידושי הגרי"ז (רבי יצחק זאב הלוי בן ר' חיים סולוביצ'יק זצ"ל) כותב תשובה זו: "הנה כל השבטים גדלו והתחנכו על ברכי יעקב אבינו בארץ כנען וזכו על ידי כך להיות שבטי י-ה, אך מנשה ואפרים לא זכו לכך, ולא עוד אלא שגדלו בארץ מצרים מקום הטומאה של עבודה זרה וגילוי עריות כפי שמופיע בחז"ל, ואעפ"כ זכו להגיע למדרגת השבטים, ולכן זו הברכה שמברכים כל אדם מישראל שלא יהיה מושפע מסביבתו כמו אפרים ומנשה שהיו בארץ מצרים ולא הושפעו מהסביבה הרעה.

וכן אמר הרב משה צבי נריה זצ"ל על הפסוק – 'וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֶשׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהָבָה'..

בארץ ישראל, וסמוך ליעקב אבינו, די בחינוך שהוא בבחינת 'אש' אולם במצרים, ובתוך החברה המצרית, היה צריך יוסף להגדיל את האש עד כדי 'להבה', בשביל שיזכה לגדל את אפרים ומנשה להיות ראויים להשתייך לבית ישראל.

כשהבעש"ט היה רואה ילד יהודי הוא היה שם לו יד על הלב ומברך אותו שיהיה לו לב בוער לה' יתברך! בערב שבת תיקח את הילד או הילדה שלך תסתכל להם טוב בעיניים תיתן להם נשיקה תשים את הידיים על הראש ותבכה לה' יתב' שבזכות הברכה העצומה הזאת ה' יבעיר את הלב שלהם לעבודתו יתברך!!! אכי"ר!!!

שבת שלום ומבורך

בשורות טובות ושה' יתב' ישמור על חיילינו בכל הגזרות

אוהבכם ומוקירכם מאוד

שרגא פרוכטר – ראש הישיבה

